

לתגובות הערות: שגיא 064-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשַּׁבָּת: 17:27

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 18:25

ר"ת: 19:01

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 392 15.3.2019 - ח' אדר ב' תשע"ט

וְזוֹ הַשַּׁבָּת לְחַיֵּי יְבִיאָהּ בָּנוּ

פְּרִשְׁת - וַיְהִי - שַׁבַּת זְכוֹר

וְשָׁחַט אֹתוֹ עַל יַרְדְּ הַמְּזֻבָּח צִפְנָה לְפָנָי ה' (א,יא)
במקום מגוריו של הגאון רבי יהודה אסאד צוק"ל התגורר יהודי אחד, אשר היה משכמו ומעלה, בכל רמח איבריו ושס"ה גידיו, מקיים את כל התרי"ג מצוות, והוגה בתורה, ומידות נעלות היו לו. אלא שעם כל זה, חסרון אחד היה לו. מידת הגאווה היתה בעוכריו, כל מעשה טוב אשר עשה, היה מיד דואג לפרסמו ולהודיעו בשער בת רבים, למען ידעו כולם את גדולתו ואת צדקתו.

כששמע על כך, הגאון רבי יהודה אסאד, אמר לו: לא נכון לעשות כן, אמנם אתה זוכה אתה את היצר הרע, מתגבר עליו בכל עת ובכל שעה, אבל יחד עם זה טובה מידת הענווה, ולא צריך להתגאות ולהתרברב ולפרסם כל מעשה טוב. הכתוב אומר: וְשָׁחַט אֹתוֹ עַל יַרְדְּ הַמְּזֻבָּח צִפְנָה, גם כאשר שוחטים אותו, את היצר הרע, נכון הדבר לעשות זאת 'צִפְנָה לְפָנָי ה'', להצפין את הדבר, רק ביני לבין קוניי"..." (וזאת ליהודה).

עַל כָּל קָרְבָּנְךָ תִּקְרִיב מֶלַח (ב,יג)
מסופר על הגה"ק רבי שלמה זלמן אויערבאך זיע"א שהיה מורה לטפח ילדים מוכשרים ומחוננים, שלא כמו ההרגל של המון העם המשקיעים רק בילדים שאינם מוצלחים. והיה אומר, שילד מוכשר צריך רב מעולה וחרף יותר כדי ללמדו תורה. והיה נותן טעם לשבח ענין זה, שהרי כתוב בתורה "עַל כָּל קָרְבָּנְךָ תִּקְרִיב מֶלַח", ובתוספתא שנינו שגם אם המנחה היא מלח, צריך להקריב איתה תוספת מלח. מכאן יש ללמוד, היה אומר רבי שלמה זלמן, שגם כשמדובר במלח, בילד ממולח ומוכשר, גם הוא צריך תוספת מלח, דהיינו עידוד והדרכה אמיתית בלימוד, וללמדו ברמה גבוהה יותר לפי כשרונותיו הברוכים (עלון 'סיפורי צדיקים').

הערת העורך: ועינינו הרואות שבהרבה משפחות על הילד הפחות מוצלח והכשרוני ההורים השקיעו בתפילות עליו ובדמעות שליש, ואת הילדים המוכשרים עזבו לאנחות בתפילות, ושהילדים גדלו הלא מוצלח, זכה לסייעתא דשמיא מכוח תפילתם, עלה והצליח בכל מעשיו. והמוכשרים שתמיד הלך להם בקלות בזכות כישרונם הטבעי, הלכו ודעכו, ואם רק היו ההורים מתפללים עליהם באותה צורה, היו זוכים לסייעתא דשמיא.. לכן אבא ואמא יקרים, על ילדים לא מפסיקים להתפלל ולבקש, בכל גיל וגילו!

מתוך 'יחי ראובן' – רבי ראובן קרלנשטיין זצוק"ל

אֲשֶׁה רֵיחַ נִיחוּחַ לְה' (א,ט)

שנינו במשנה (מנחות קי ע"א): "נאמר בעולת בהמה 'אשה ריח ניחוח', ובעולת עוף 'אשה ריח ניחוח', ובמנחה 'אשה ריח ניחוח', לומר לך: אחד המרבה ואחד הממעיט, ובלבד שיכוין לבו לשמים". זו הנקודה, והיא התכלית: "שיכוון לבו לשמים".

תשמעו סיפור כיצד נראה "יכוון לבו לשמים". בהיותי באמריקה, הצטרף אלי לעזרתי יהודי חשוב. הוא הרבה להתחסד איתי, נסע עימי עד סן-פרנסיסקו, וגם לפיטסבורג ולעוד מקומות. הוא היה מקורב גדול לרבי מבאבוב זצ"ל. וסיפר לי, כי במשך השנים שם לב לדבר מעניין: כל יום, בקביעות, כאילו חוק ולא יעבור, אחרי הצהריים בשעות ארבע-חמש, הגבאים מניחים לפני האדמו"ר כמה עוגיות פשוטות, קיכעלך. הרבי מברך עליהם ברכת מזונות, ואחרי האכילה מברך 'על המחיה'.

כיצד הבחינו בקביעות זו של אכילת העוגיות? כי פעם אחת קרה שאמרו לו – "אין קיכעלך עוגיות, אולי נביא תחתם תפוחים?" אמר הרבי: "לא, אני רוצה את הקיכעלך"... לא היה ברור מה המטרה שלו בעוגיות הללו. הרבי לא ביאר מעולם מה כוונתו באכילת העוגיות.

אבל, כמה זמן צדיקים יכולים להסתיר את המעשים הטובים... היה זה חודשים ספורים לפני פטירתו לשמי רום. אחד מבאי הבית תפס אומץ ושאל אותו: "רביה, מה זה הקיכעלך האלה? מה הסיפור עם העוגיות הללו?".

השיב הרבי: הברכה היחידה שאומרים בה "ונברך עליה בקדושה ובטהרה" היא ברכת 'מעין שלוש'. לא בברכת המזון, לא בבורא נפשות, רק ב'מעין שלוש' אנו אומרים ומבקשים "ונברך עליה בקדושה ובטהרה", ואינני יכול לעבור יום אחד בלי לומר לקב"ה ולבקש – "ונברך עליה בקדושה ובטהרה".

כמה צריכים אנו חיזוק בזה, כמה עלינו לשעבד את הלב לברכות ולתפילות. אנחנו מתפללים שלוש פעמים ביום, צריך לראות שלא נכנסים למלומדה: צריך חיזוק.

כאן המקום להעיר: פעמים רבות אדם נכנס לביקור אצל חברים בני משפחה, או שנמצא בבית לבדו, הוא טועם ואוכל חתיכת עוגה שהגישו לו, ביסקוויט וכדו', באמצע אכילתו או בסיום אכילתו, הוא נכנס לשיח עם מישהו, מדבר ומשוחח, לפעמים שיחה מאוד רצינית, מדבר, ושוכח לברך 'על המחיה'. קורה, הרבה פעמים.

או בהבדלה: עושים הבדלה, ואחרי הבדלה עסוקים מיד בדבר אחר, כגון שמביאים הדס או נר לברך עליהם, או שאומרים זה לזה "שבוע טוב", ושוכחים לברך "על הגפן", מפסידים את הברכה, וברכת 'מעין שלוש' היא ספק דאורייתא.

מה יש לעשות כדי לא להיכשל? להתרגל מיד בסיום אכילת המזונות, לומר ברכת 'על המחיה'. לפני הכל לברך, אחר כך בבקשה, תיכנס לשיחה כחפצך. גם בברכת 'אשר יצר' פעמים רבות קורה כעין זה: הוא שוכח. "ונברך עליה בקדושה ובטהרה" – שכך יהיו הברכות שלנו, בקדושה ובטהרה.

את הפקדון אשר הפקד (הכג)

מסופר על מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א בתקופת לימודו בין כותלי "כולל חזון איש", ניהל רבינו גמ"ח כספים לרווחת הציבור. בתקופה מסוימת העביר רבינו את הגמ"ח לניהולו של בנו, מכיון שהוקשה עליו לנהל את הגמ"ח מפאת חולשתו אז. בנוגע להלוואות שלא הושבו הדריך את בנו: "חובות שנראה כי כבר לא יפרעו, החזר לגמ"ח מכספי הפרטי. הרי כספים אלו הם כספי צדקה, ואני אינני בעלים למחול עליהם".

רבינו אמר, כי כתוב באריז"ל שכאשר אדם מת בלא לפרוע את חובותיו – לא רק הוא עתיד לרדת בגלגול, אלא גם המלוה יתגלגל שוב לעולם הזה כדי שהלווה יוכל להחזיר לו. לכן חשוב היה לו שלא ישארו בגמ"ח שטרי חוב שלא נפרעו.

בנוגע לכך סיפר רבינו: פעם התארח האריז"ל בביתו של עשיר אחד. לפתע השמיע בקשה מעוררת תמיהה: "ברצונו לצאת לראות את אורוותיו של העשיר". בעל הבית כבש את פליאתו, והורה לאורחו החשוב את הדרך אל האורות. האריז"ל התבונן כה וכה, והצביע על אחד החמורים. "התאות לתת לי חמור זה?" שאל.

"דווקא את החמור הזה?!" התפלא העשיר. "לא אוכל לתת אותו. הוא עובד כמו כמה חמורים יחד, ואני מפיק ממנו רווחים עצומים!" האריז"ל שתק וחזר לטרקלינו של העשיר. עתה הביע את רצונו לראות את כל שטרי החוב של מארחו. העשיר הביא ערימה מכובדת של שטרות. "זה שטר הלוואה של היהודי השכן", החל להסביר, "וזה שטר של פלוני הגביר מהעיר הסמוכה, שנקלע לאחרונה לקשיים כלכליים".

האריז"ל הצביע על שטר בלה מיושן: "מהו השטר הזה?" "הו", נזכר העשיר, "זהו שטר חוב של יהודי שנפטר מזמן, כבר אין סיכוי שהכסף יחזור אלי אי פעם". "התואיל לתת לי את השטר במתנה?" שאל האריז"ל. העשיר משך בכתפיו. "מדוע לא?" האריז"ל נטל את השטר וקרע אותו לגזרים. "כעת לך לראות מה שלומו של החמור שלך", הפטיר.

העשיר יצא מן הטרקלין, וחזר המום. "החמור מת! אינני מבין מה קרה לו! הוא היה בריא וחזק יותר מכל בעלי החיים שברשותי!". "דע לך", אמר לו האריז"ל, "שבחמור הזה התגלגלה נשמתו של בעל חובך המנוח. משמים חיבו אותו לחזור לעולם הזה בגלגול כדי לפרוע לך את החובות. עתה, משמחלת לו על החוב, באה מנוחה לנשמתו המיוסרת והיא שבה ועלתה לגנזי מרומים".

"פעם", סיפר רבינו מעלילות הגמ"ח, "היה אברך תלמיד חכם שלווה סכום כסף ולא החזירו במשך תקופה ארוכה. כדי לרמוז לו להחזיר בדרך שלא תבייש אותו, כתבתי לו מכתב ובו 'שאלה' על דברי המשנה: במסכת אבות פרק ב' משנה ט' מובאים כמה דברים שהם דבר והיפוכו. 'דרך ישרה שידבק בה האדם' ולעומתה 'דרך רעה שיתרחק ממנה האדם'.

אחד הדברים הוא 'הרואה את הנולד', והיפוכו – 'הלווה ואינו משלם'. נשאלת השאלה: מה עניין לווה ואינו משלם לראיית הנולד? כוונתי היתה לרמוז שהלווה ואינו משלם, אינו רואה את הנולד שבעקבות כך לא יסכימו להלוות לו יותר... אותו אברך הבין את הרמז ומיהר להשיב את החוב". ('דרשו', מתוך 'דבי חיים')

אדם פי יקריב מפם קרבן (א,ב)

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: צדיקים נסתרים מהלכים בעולמנו זה, ומקרבים עצמם לבוראם, וגורמים להשי"ת נחת רוח גדולה, אחד מהם היה הרב י. פלאם, שנפטר בשנת תשס"ח בבני ברק. הרב פלאם היה יהודי ערירי, שעבר את כל מאורעות השואה, עלה ארצה, ונותר בודד עד סוף ימיו. כמה משמחת העובדה שיהודי זה, שהיה עשיר גדול, ידע מה לעשות עם הכסף הרב שחננו הקב"ה. הוא לכשעצמו לא היה זקוק למאומה, עד כדי כך שאת מעט הירקות שהיה נצרך לעצמו, היה קונה בשעות אחר הצהריים, או נמכרים הירקות שנשארו מהבוקר, במחירים מוזלים. אבל כאשר היו מגיעים להתרים אותו למוסדות תורה וצדקה, היה פותח את ידו וליבו ללא גבול, ומחלק סכומי כסף גדולים במיוחד.

אחד מראשי הישיבה שהספידו בהלוויה, סיפר שכאשר יסד את ישיבתו, היה זקוק באופן דחוף לתרומה של ספר תורה. הוא ניגש לרב פלאם ושאל האם הוא מוכן לתרום ספר תורה לישיבה. הרב פלאם התעניין מה הוא המחיר המשווער, וכששמע שמדובר ב- 40,000 דולר, אמר שהוא מוכן לתת מחצית ממחיר זה, "ואת המחצית השנייה תיקח מתורם אחר", אמר לראש הישיבה (שהבין מתוך דבריו שבאם לא ימצא תורם נוסף, הוא יתרום את הכל).

"והנה", מספר ראש הישיבה, "לאחר מאמצים גדולים, הצלחתי להשיג גביר נוסף, שהיה מוכן לתרום את 20,000 הדולרים הנוותרים, אבל התנה את תרומתו בכך שעל מעילו של הספר יהיה רקום רק השם שלו..." ראש הישיבה לא ידע מה לעשות. הרי גם הרב פלאם תרם חצי מהספר, ואיך אפשר לכתוב רק את שמו של התורם השני.

ניגש ראש הישיבה, בלב כבוד, אל הרב פלאם, ושח לו את המעשה, שהצליח להשיג תורם, המְתַנֶּה את תרומתו כנ"ל. והרב פלאם, מנתר ממקומו, מרב שמחה והתלהבות, ובעינים יוקדות הוא אומר לראש הישיבה: "כזה תורם חיפשתי, אבל בדיוק כזה. שיכתבו רק את השם שלו על הספר. וכי אני זקוק לכבוד ולפרסום שמי על הספר תורה?".

כמה חיזוק יש במעשה זה! איזו עבדות ונאמנות מושלמת לבורא עולם נעוצה בויתור מראש על כל אקט של כבוד ופרסום! הרב פלאם שעבר את כל אימי השואה, ולא שאל במהלכה שום שאלות, נותר גם לאחריה באמונתו הזכה והטהורה, ועבד את בוראו בשמחה ובדביקות רבה. (דרשו, מתוך 'ברכי נפשי')

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מוול, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן בת גילה.

לזרע בר קיימא: מוריה בת אורנה, מורן בת רותי, קורל בת סיגל.

לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.

לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארוז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה ובוולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל.